

ABORTTIKUDOKSEN DISSEKTIO TUTKIMUS Ts-Abortti, 4034

Tiedustelut: Vainajien säilytykseen ja luovutukseen liittyvät kysymykset: Obduktion toimisto, puh 017-173487
Oikeuslääketieteellisiin avauksiin liittyvät kysymykset: THL Kuopion obduktiokoordinaattori, puh 029-524 8020

Yhteyshenkilöt: Patologian erikoislääkäri Elina Pirinen (puh.044- 7113476, elina.pirinen@kuh.fi), obduktiopreparaattorit, puh 017-173 487, ja klinikaylilääkäri Vesa Kärjä (puh. 044-7113471, vesa.karja@kuh.fi)

Indikaatio: Sikiön kuolemansyyn, raskausviikot 12-22 ja sikiön painaessa < 500g, selvitys ja tautien aiheuttamien elinmuutosten ja epämuodostumien tutkiminen. Samalla kartoitetaan perinnöllisyysneuvonnan tarpeet. Valviran luvalla raskauden keskeytys on mahdollinen raskausviikolle 24+0 asti. Sikiölle ei näissä tapauksissa kirjoiteta kuolintodistusta.

HUOMIOITAVAA:

- a) < 12 raskausviikkoa kestäneen raskauden sikiökuolemat, **Ts-PAD3, 4056**
- b) > 22 raskausviikkoa kestäneen raskauden sikiökuolemat ja sikiön painaessa vähintään 500g, **Pt-Obd-2, 4070.**

Lähete: Sähköinen lähete (Weblab/ Multilab, OHJE-2013-02859)

Lähetteessä tulee ilmetä kliininen kysymyksenasettelu, äidin henkilötiedot, kattava sukuanamneesi ja äidin mahdolliset sairaudet, raskauden kesto ja raskauden kulun mahdolliset poikkeavuudet. Liitteenä on oltava ultraääniläusunto sekä mahdolliset kromosomilöydökset ja poikkeavat seerumiseuranta-arvot. Jos epäillä metabolista tautia tai halutaan DNA-tutkimuksia, on nämä erityistutkimukset mainittava lähetteessä. Kaikki sikiöt kuvataan obduktio-osastolla, ellei aiemmin kuvattu, joten erillistä pyyntöä ei tarvita.

Näyteastia: Tuorenäyte: muoviasia, jossa sikiö on kosteisiin keittosuolakääreisiin käärittynä. Formaliinifiksoidut näytteet: formaliinia sisältävä tiiviskantinen näyteastia (Tarra: Kudosnäyte, 10% formaliini). Formaliinin tilavuuden on oltava kymmenkertainen sikiön kokoon verrattuna. Näyteastioita voi noutaa patologian laboratorion näytteiden vastaanotosta.

Näyte: Abortoitu tai abortoitunut sikiö, istukka yleensä erillisenä.

Näytteen säilytys ja kuljetus: Sikiö toimitetaan virka-aikana (ma–pe klo 8-15) tuorenäytteenä obduktio-osastolle mahdollisimman pian. Virka-ajan ulkopuolella (ilta tai viikonloppu) sikiö säilytetään formaliinia sisältävässä tiiviskantisessa näyteastiassa. Formaliinifiksoidut näytteet säilytetään ja kuljetetaan huoneenlämmössä.

Menetelmä: Patologian erikoislääkäri tai vastuuhenkilön valtuuttama erikoistuva lääkäri suorittaa mikro-obduktion mahdollisimman pian lähetteen ja vainajan saavuttua. Sikiölle tehdään ulkotarkastus. Mikro-obduktion yhteydessä sikiöstä, istukasta ja napanuorasta otetaan tarvittavat kudosnäytteet mikroskooppista tutkimusta varten. Makroskooppisia löydöksiä tallennetaan valokuvaamalla. Kaikki sikiöt kuvataan. Kudosnäytteistä valmistetaan parafiinileikkeet. Kudosleikkeiden värjäysvalikoimaan kuuluu perusvärjäys (hematoksyliini-eosiini) ja erikoisvärjäyksiä (immunohistokemia) että erikoistutkimuksia (genetiikka, bakteriologinen, virologinen) patologin harkinnan mukaan, tapauskohtaisesti. Menetelmä on akkreditoitu (FINAS, SFS-EN ISO 15189:2013).

- Tulkinta:** Mikro-obduktiosta annetaan makroskooppinen lausunto, jossa otetaan kantaa ruumiinavauksen havaintoihin, anatomisiin piirteisiin ja mahdollisiin poikkeavuuksiin. Patologian erikoislääkäri tai vastuuhenkilön valtuuttama erikoistuva lääkäri antaa mikroskooppitutkimuksen perusteella lopullisen lausunnon, jossa voidaan spesifimmin ottaa kantaa mahdollisiin kehityshäiriöihin ja istukan toimintahäiriöihin. Tutkimuksesta annetaan diagnoosi.
- Virhelähteet:** Heti kuoleman jälkeen alkava kudoshajoaminen voi vaikeuttaa ruumiinavauslöydösten tulkintaa. Puutteelliset kliiniset tiedot haittaavat tutkimuksen suoritusta.
- Tekotiheys:** ma-pe aamupäivät
- Tulos valmiina:** Mikro-obduktioon ja histologisiin tuloksiin pohjautuva lausunto valmistuu 1 kuukauden kuluessa näytteen saapumisesta. Tuloksen valmistumiseen vaikuttaa myös erikoistutkimuksien käytön tarve.
Hoitava lääkäri voi tiedustella löydöksiä avauksen tehneeltä patologilta. Omaisten toivotaan tekevän tiedustelunsa hoitavalta lääkäriltä.
- Laatija, pvä:** Elina Pirinen, Satu Remes, 24.8.2020
- Hyväksyjä, pvä:** Vesa Kärjä, 31.8.2020
- Päivitetty, pvä:** Vesa Kärjä, Satu Remes, 27.8.2021